

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ ODBORNÉ
PRACOVISTĚ
V BRNĚ

Městský úřad Znojmo

Odbor školství, kultury a památkové péče
nám. Armády 1213/8
669 02 Znojmo

Váš dopis čj. / ze dne: SMUZN/40224/2020/OŠKaPP/Ma
Ze dne / doručeno dne: 18. 11. 2020 / 18. 11. 2020
Naše čj.: NPU-371/90703/2020
Vyřizuje: Mgr. et Mgr. Jana Oberreiterová
Spisový znak: 820.2

Brno 25. 11. 2020

Vranov nad Dyjí, Bělidla č. p. 165 - měšťanský dům (dnes knihovna), okres Znojmo, Jihomoravský kraj, KPZ Vranovsko-Bítovsko /2392/, na pozemcích parc. č. st. 123/1 a parc. č. 52/1 v k. ú. Vranov nad Dyjí – vyjádření k úpravám stávající knihovny na víceúčelové zařízení se sálem pro 80 osob, zázemím a knihovnou, včetně přístavby schodišťové haly propojující všechna 3 podlaží

Písemné vyjádření odborné organizace státní památkové péče k žádosti podle § 14 odst. 6 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Předmět žádosti:

Úpravy stávající knihovny na víceúčelové zařízení se sálem pro 80 osob, zázemím a knihovnou, včetně schodišťové haly propojující všechna 3 podlaží.

Přílohy žádosti:

Přílohou a nedílnou součástí žádosti o vyjádření, která předmět žádosti blíže specifikuje, je projektová dokumentace *Úpravy objektu č. p. 165 na obecní dům*, kterou v říjnu 2020 zpracovali Ing. arch. Eva Komendová a Ing. arch. Miroslav Dvořák, Delta projekt s.r.o., Havlíčkovo nám. 104/I, Dačice.

Popis zamýšlených prací:

Záměrem žadatele (Městys Vranov nad Dyjí) je celková rekonstrukce budovy bývalého měšťanského domu (honorační vily), dnes sídla místní knihovny. Součástí rekonstrukce bude přístavba schodišťové haly o 2. NP k jihozápadní fasádě objektu. Přístavba se má vybudovat místo stávajícího rizalitu (s hlavním vstupem) v jihozápadním průčelí. Rizalit o půdorysných rozměrech 4,3 x 2,3 m bude odstraněn a na jeho místě se postaví přístavba schodišťové haly o půdorysných rozměrech 6,4 x 6,9 m. Přístavba bude mít hladkou fasádu, bude pročleněna velkoformátovými obdélnými dřevohliníkovými okny a bude krytá sedlovou střechou s pálenou střešní krytinou bobrovkou cihlově červené barvy.

Výšková úroveň korunní římsy má zůstat zachována. Nad 1. NP bude odstraněn stávající strop a vybudován nový železobetonové konstrukce. Dále bude vyměněn stávající dožilý krov za nový, vaznicové soustavy se stojatou stolicí. Tvar střechy bude vycházet ze stávajícího tvaru, tj. střecha bude opět valbová, o sklonu 37°, jen úroveň hřebene bude navýšena o 77 cm, a to z důvodu vybudování podkrovní (pro potřeby knihovny). Střešní krytina bude vyměněna za novou, opět pálenou tašku bobrovku cihlově červené barvy. V severovýchodní části střechy, jež se neuplatňuje při pohledech ze zámku, bude v jedné

řadě osazeno šest střešních oken o rozměrech 78 x 118 cm a nad nimi ještě další dvě okna o rozměrech 78 x 100 cm.

Stávající dřevěná dvojitá okna objektu jsou dožilá a budou vyměněna za nová, opět dřevěná, dvojitá, shodného členění i barevnosti (tj. vnější křídla hnědé barvy, vnitřní křídla a rám v odstínu slonové kosti) a budou osazena do líce fasády jako stávající.

V suterénu stavby se má snížit úroveň podlahy o cca 20 cm a vybudovat nové souvrství podlahy. Obvodové zdivo bude na severozápadní a zčásti také na jihozápadní straně (směrem od přístavby k západnímu nároží) zatepleno polystyrenem tl. 18 cm. Ostatní fasády se zateplovat nemají, má se pouze opravit jejich štuková výzdoba. Výsledná barevnost fasády má vycházet z průzkumu barevných vrstev, anebo bude vycházet ze stávající barevnosti, tj. bude smetanově žlutobílá. Fasáda přístavby bude lomená bílá, a to z důvodu odlišení nového od starého (stávajícího).

Součástí stavebních úprav bude také vybudování zpevněných ploch okolo objektu, včetně přístupové rampy a nového venkovního schodiště do objektu. Zpevněné plochy mají být provedeny z žulových kostek (středních a drobných). Na pozemku u budovy vznikne také 20 parkovacích stání, nová dešťová kanalizace a retenční a vsakovací průleh na zatravněné části pozemku.

Charakteristika území:

Objekt ani předmětné pozemky nejsou kulturními památkami. Nacházejí se v krajinné památkové zóně Vranovsko-Bítovsko, která byla prohlášena Vyhláškou Ministerstva kultury ČR č. 157/2002 Sb., ze dne 2. 4. 2002, o prohlášení území vybraných částí krajinných celků za památkové zóny.

Současný stav poznání dotčených chráněných kulturně historických hodnot:

Určující hodnoty krajinné památkové zóny Vranovsko-Bítovsko jsou následující:

- prostorová a funkční skladba pozemků v krajině
- struktura cestní sítě (ve své vývojové vrstevnatosti), včetně alejí, stromořadí apod.
- parky, lesoparky a parkově upravené plochy a jejich prostorové a kompoziční vztahy
- stojaté a tekoucí vody všech druhů, včetně břehů
- urbanistická struktura sídel, tzn. půdorys sídel a jejich hmotová a prostorová skladba a také jejich silueta v krajině
- památky a historické či architektonické stavby v krajině, včetně jejich vzájemných vazeb a vztahů
- silueta horizontů krajiny v blízkých i dálkových pohledech

Z hlediska zájmů státní památkové péče jsou navrhované stavební úpravy objektu akceptovatelné, neboť neohroží ani nenaruší výše uvedené hodnoty krajinné památkové zóny.

Dosavadní stav projednání:

Navrhované stavební úpravy byly v předstihu konzultovány se zástupci památkové péče (a zástupcem Národního parku Podyjí z hlediska ochrany krajinného rázu) na místě samém (v říjnu 2020). Do předložené projektové dokumentace byly zapracovány požadavky památkové péče i Národního parku Podyjí na maximální možné zmenšení hmoty přístavby schodišťové haly a úpravy jejího celoproskleného průčelí uplatňujícího se v pohledech ze zámku. Hmota přístavby byla následně zúžena a místo proskleného průčelí budou ve směru k zámku provedeny čtyři okenní otvory.

K záměru stavebních úprav objektu bylo již v dubnu 2020 vydáno písemné vyjádření odborné organizace státní památkové péče č. j. NPU-371/26402/2020 a následně dne 28. 4. 2020 závazné stanovisko č. 176/2020 správního orgánu, tj. Odboru školství, kultury a památkové péče MěÚ Znojmo.

Vyhodnocení žádosti:

Národní památkový ústav na základě prostudování předložených podkladů a znalosti situace konstatuje, že posuzované práce budou v souladu se zájmem ochrany kulturně historických hodnot dotčeného území za této podmínky:

- 1) Pálená taška bobrovka bude hladká, rezná, bez povrchových úprav.

- 2) Před zahájením nátěrových prací budou na fasádě vysazeny vzorky požadovaných odstínů a finální odstín barevnosti fasády bude vybrán za účasti zástupců památkové péče.
- 3) Zástupci příslušného orgánu a odborné organizace státní památkové péče budou zváni na kontrolní prohlídky za účelem sledování prací a průběžné konzultace při postupu prací.

Zdůvodnění:

Ad 1) + 2) Realizací stavebních úprav objektu s netradiční povrchovou úpravou střešní krytiny (tj. zejména v lesklém provedení) a výraznou barevností fasády by se porušil obsah Vyhlášky MK ČR č. 157/2002 Sb., ze dne 2. 4. 2002, o prohlášení území vybraných částí krajinných celků za památkové zóny, kde se v § 3 uvádí, že „*při rozhodování orgánů státní památkové péče... se k zajištění ochrany částí krajinného celku a historických prostředí... respektují:*

- a) výsledky stavebně historických, urbanistických, archeologických a památkových průzkumů, rozborů a výzkumů území a výsledky rozborů biologické složky území,*
- b) výsledky stavebně historických a restaurátorských průzkumů jednotlivých objektů*
- c) hodnoty historického prostředí zóny ve vztahu k využití dotčených objektů, prostorů a částí území a k zachování a obnově historických dřevin,*
- d) historický charakter, vzájemné prostorové uspořádání, krajinné dominanty a měřítko jednotlivých objektů, sídelních útvarů a krajiny,*
- e) ochrana archeologických nálezů.“*

Požadavky týkající se vzhledu, resp. povrchové úpravy krytiny a barevného odstínu nátěru fasády vycházejí ze skutečnosti, že předmětná budova se nachází přímo v historickém centru městečka Vranov nad Dyjí, které je mimořádně hodnotnou součástí historického prostředí památkové zóny. Zároveň se objekt vily vybudované v historizujícím stylu podle projektu znojemského stavitele Johanna Ungera z r. 1872 výrazně pohledově uplatňuje v dálkových pohledech od vranovského zámku.

Užití lesklé krytiny není v prostředí krajinné památkové zóny vhodné ani žádoucí, a to jak z důvodu reálného zániku tradičních vizuálních hodnot, tak z důvodu charakteristických vzhledových rozdílů této krytiny s tradiční krytinou a tedy v její principiální odlišnosti. Užití této krytiny se tak dostává do přímého rozporu s výše uvedeným obsahem Vyhlášky MK ČR č. 157/2002 Sb., ze dne 2. 4. 2002, o prohlášení území vybraných částí krajinných celků za památkové zóny.

Vizuální hodnoty obrazu střešní krajiny v prostředí památkové zóny jsou nezpochybnitelné. V rámci krajinné památkové zóny Vranovsko-Bítovsko k tradičnímu barevnému řešení střešní krajiny náleží zejména odstíny červené barvy (typické jsou právě pálené tašky bobrovky) a to bez povrchových úprav a v hladkém provedení.

K poznáním kulturně historickým hodnotám krajinné památkové zóny Vranovsko-Bítovsko náleží také tradiční barevné koncepty objektů v zóně. Barevné řešení je důležité jak z hlediska architektonického působení stavby v rámci městečka, tak zejména z hlediska blízkých i dálkových (panoramatických) pohledů v prostředí památkové zóny - v tomto případě od dominanty celé památkové zóny: státního zámku Vranov nad Dyjí, který je národní kulturní památkou.

Jde o poznané, jasně identifikovatelné vizuální hodnoty, které se podstatným způsobem podílejí na celkovém obrazu krajinné památkové zóny. Vhodně zvolený barevný odstín nátěru fasády přispěje k adekvátnímu, nerušivému zakomponování stavby do historického prostoru památkové zóny.

V opačném případě by netradiční (ahistorická) barevnost fasády znamenala výrazně oslabující moment daného prostředí a umenšení památkových hodnot KPZ Vranovsko - Bítovsko, pro něž je tradiční a věrohodná barevnost fasád historických sídel neoddelitelnou součástí.

Pokud by památková péče na udržení těchto tradičních barevných konceptů rezignovala, znamenalo by to ohrožení historického prostředí zóny a de facto trvalou ztrátu významných vizuálních hodnot.

Ad 3) Požadavek na svolávání pravidelných kontrolních dnů má oporu v zákoně, zejména § 32, kde je stanoven odborný dohled odborné organizace. Kontrolní dny lze považovat za jeden ze základních mechanismů účinného dohledu všech složek státní památkové péče.

Upozornění:

Upozorňujeme, že stavba je situována na území s archeologickými nálezy ve smyslu § 22 zák. č. 20/1987 Sb. v platném znění. Povinností investora je oznámit již v době záměru stavební činnosti Archeologickému ústavu AV ČR Brno, v. v. i., Čechyňská 19, 602 00 Brno (elektronický formulář na <http://arub.avcr.cz/informace-pro-stavebniky/index.html>) a umožnit jemu nebo jiné oprávněné organizaci provedení záchranného archeologického výzkumu. Upozorňujeme na povinnost ohlásit archeologické nálezy (v souladu s ustanovením § 23 odst. 2, 5 zák. č. 20/1987 Sb. ve znění pozdějších předpisů a § 176 zák. č. 183/2006 Sb.) příslušnému stavebnímu úřadu a orgánu státní památkové péče.

Dovolujeme si Vás požádat o zaslání závazného stanoviska ihned po jeho vydání, a to z důvodu nezbytné znalosti jeho výroku pro další sledování akce v souladu se zákonem o státní památkové péči.

S pozdravem

Mgr. Bc. Tomáš Vícha
vedoucí odboru péče o památkový fond